

دوست عزیز آقای امید مهری به همراه نامه کوتاهی مقاله
چرانمی توان در هیچ یک از انتخابات رژیم جمهوری اسلامی شرکت کرده؟
رابرای درج درستون دیدگاههاو... برای مافرستاده است و ما آنرا به دلیل داغ بودن بحث
انتخابات منتشرمی کنیم .

بسلام

در صورت امکان پرونده همراه (Email) را درستون سیاست ،دیدگاهها،تفسیرها قرار دهید.
باتشکر

امید مهری

چرا نمی‌توان در هیچ یک از انتخابات رژیم جمهوری اسلامی شرکت کرد؟ *

رژیم جمهوری اسلامی مدعی است که از روز به قدرت رسیدنش تاکنون تقریباً هر سال یک رأی گیری و انتخابات در ایران انجام داده است. نخستین آن در ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ بود که با یک پرسش «جمهوری اسلامی، آری یا نه؟» نظام سیاسی ایران به همه‌پرسی گذاشته شد و آخرین آن نیز در ۲۹ بهمن ۱۳۷۸ بود که نماینده گان مجلس ششم اسلامی (سی امین پارلمان ایران) «انتخاب» شدند. هر چند که در تمامی این رأی گیری‌ها بخش‌های مختلف مردم، گاهی بیشتر و گاهی کمتر، شرکت کردند، اما به طور قطع و یقین هیچ یک از رأی گیری‌هایی که رژیم جمهوری اسلامی انجام داده دمکراتیک (در معنای عام و خاصش) نبوده است. ما در این نوشه‌ی کوتاه تفاوت‌های دمکراسی مستقیم (حکومت شورائی) و دمکراسی غیرمستقیم (حکومت پارلمانی) را در زمینه انتخابات مد نظر نداریم. برای ما دمکراسی مشارکتی یا مستقیم یا شورائی نوعی از دمکراسی است که به مراتب از دمکراسی نماینده گی یا غیرمستقیم یا پارلمانی مترقی تر، وسیع‌تر و همه‌گانی تر است. ما می‌دانیم که رژیم جمهوری اسلامی را نمی‌توان حتاً با حکومت‌های متعارف پارلمانی در غرب و شرق و شمال و جنوب کره‌ی زمین مقایسه کرد. دلیل اصلی آن این است که در اکثریت این حکومت‌ها، حتاً اگر پارلمانی وجود داشته باشد، موضوعیت آن‌ها مقوله‌ای زمینی و لمس‌شدنی است در حالی که در جمهوری اسلامی همه‌چیز، حتاً پارلمان، مقوله‌ای آسمانی و دست‌نزننده است. بدین معنا که حتا برای نامزد شدن (چه برسد به انتخاب شدن) شرط اساسی «داشتن صلاحیت»، اعتقاد به قانون اساسی اسلامی، التزام به ولایت فقیه و مقولاتی از این قبیل است که همه‌گی قواعد و قوانینی دینی و لذا آسمانی هستند. در نخستین رأی گیری که در ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ انجام شد، تسخیرکننده گان قدرت فقط یک پرسش را مطرح کردند: جمهوری اسلامی آری یا نه؟ در حالی که آنان خوب می‌دانستند که انقلابی که منجر به سرنگونی رژیم شاه شد انقلابی بود فraigیر، بدین معنا که اقتشار وسیع اجتماعی با افکار گوناگون در آن شرکت کردند. در قیام مسلحانه‌ی ۲۱ و ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ نقش چریک‌های فدائی خلق و مجاهدین خلق و دیگر گروه‌های چپ و دمکرات، چه در برپایی و چه در نضج آن از هیچ کس پوشیده نماند. روشن فکران کمونیست، انقلابی و لایک نقش مهمی در انقلاب بهمن داشتند. بخشی از لایه‌های تحول طلب ملی‌گرایان به عنوان نماینده گان بخشی از سرمایه‌داری ایران نیز در انقلاب شرکت کردند. بدون اعتصاب سراسری و سیاسی نامحدود طبقه‌ی کارگر ایران و به ویژه نفت‌گران و سرانجام قیام مسلحانه‌ی توده‌ای ۲۱ و ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ سقوط رژیم شاهنشاهی مطلقاً میسر نمی‌شد. با تمام این واقعیت‌ها، تازه به قدرت خزیده گان تنگ نظری را تا بدان حد پیش برداشت که کمتر از سی روز پس از سرنگونی رژیم شاه در واقع پایه‌های یکی از سیاه‌ترین دیکتاتوری‌های تمام تاریخ بشریت را از نوع دینی و از این منظر قرون وسطائی، پی ریختند. شاید برخی بگویند که حتاً اگر پرسش دیگری در رفراندوم ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ مطرح می‌شد باز هم «جمهوری اسلامی آری» پیروز می‌شد. ما می‌گوییم به فرض که چنین می‌شد اما در این صورت رژیم نمی‌توانست این واقعیت را لاپوشانی کند که در جامعه‌ی ایران بخش وسیعی هم وجود دارد که رژیم مذهبی و اسلامی نمی‌خواهد. آنان چنین نکردند و اجازه‌ی مادیت یافتن نحله‌های دیگر فکری را بر روی کاغذ همه‌پرسی ندادند. حاکمان «جدید» اسلامی که در واقع از اعمق اعصار سر برون آورده بودند گریه را دم جله کشتند.

اجازه بدهید از تمامی رأی گیری‌های دیگر درگذریم و اندکی به آخرینش در ۲۹ بهمن ۱۳۷۸ پیردازیم. در حکومت‌های پارلمانی متعارف که به دلیل مبارزات و انقلابات مختلف در سطح ملی یا بین‌المللی به وجود آمده اند هیچ تفکر و گرایشی را از شرکت در انتخابات منع و نهی نمی‌کنند. احزاب و گرایش‌ها، از چپ افراطی تا راست افراطی، می‌توانند نامزد معرفی کرده و برای ورود به پارلمان یا کاخ ریاست جمهوری یا شوراهای شهر و روستا

کارزار انتخاباتی راه بیاندازند. در رژیم جمهوری اسلامی نامزدها باید از فیلترهای متعددی بگذرند که مهم ترین آن ها وزارت کشور و شورای نگهبان است. از آن جایی که رژیم جمهوری اسلامی رژیمی است آسمانی و خدایی، ابتدا نماینده‌گان خدا از میان نامزدها نزدیک‌ترین اشخاص به خدا و دین را بر می‌گزینند و سپس به مردم اجازه داده می‌شود که از میان دین دارها، بهترین ها را «انتخاب» کنند! در واقع پارلمان در نظام جمهوری اسلامی دنباله ای از مساجد و تکایا است و نه مکانی برای تقنین زمینی و پیش بردن امور کشور به سبک و شیوه‌ی پارلمانی! دین دارترین ها الزاماً شایسته ترین ها نیستند. مثلاً در پارلمان اسلامی کنوی، آقای اسماعیل ططی نماینده‌ی کرم‌نشاه در پاسخ به خبرنگار روزنامه‌ی حکومتی حیات نو که می‌پرسد: «آقای ططی با توجه به آن که شما عضو کمیسیون انرژی هستید، آیا تاکنون بر قردادهای نفتی، نظارتی کرده اید؟» می‌گوید: «بله نظارت داریم. اگر اطلاعات نداشتم که وارد این کار نمی‌شدم.» سپس پرسش کننده اصرار می‌کند: «آیا موافق بستن قرارداد با شرکت‌های نفتی چون شل، توطال و ... هستید؟ و اساساً ارزیابی شما از چگونه‌ی تنظیم این قراردادها چیست؟» و او می‌گوید: «من جز رابطه با اسرائیل با هیچ کس مخالف نیستم.» (حیات نو - ۷۹/۹/۳۰ برابر با ۲۰۰۰/۱۲/۲۰) لازم نیست که کسی مفسر خوبی باشد تا سخنان آقای ططی را درک کند. پاسخ‌های کوتاه او نشان می‌دهد که علی‌رغم مسئولیتش در مجلس اسلامی، کوچک‌ترین شناختی از مشکلات انرژی ندارد و ذهن‌ش درگیر خارج کردن مسجد‌الاقصی از دست اسرائیلیان است!

یکی از افتخارات آقای خاتمی در چهار سال ریاست جمهوریش بربایی «انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا» است که گویا از زمان ظهور حکومت اسلامی بر زمین مانده بود و او موفق به تشکیل آن ها شد. شوراهای شهری و روستایی در کشورهایی که دارای دمکراسی پارلمانی هستند در واقع پایه ای ترین ارگان تصمیم گیری نماینده‌گانی است که امور جاری را پیش می‌برند. البته در دمکراسی‌های پارلمانی، شوراهای شهر و روستا دارای دامنه‌ی اتخاذ تصمیم و اجرائی وسیعی نیستند و به جز امور جزئی شهری، به مسائل مهم دیگری که مربوط به هر شهر است نمی‌پردازنند. مسائل کلان شهرها که باز هم مستقیماً به مردم آن ها بازمی‌گردد در پارلمان‌ها تصمیم گیری می‌شود که دو، سه یا چهار صد نماینده برای چندین میلیون نفر «تصمیم گیری» می‌کنند.

باری، ماده‌ی ۲۶ قانون «تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ دارای بندۀ‌ایی از این قبیل است: «... اعتقاد و التزام عملی به اسلام و ولایت فقیه ... ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ...» ماده‌ی ۲۹ همین قانون می‌گوید: «اشخاص زیر از داوطلب شدن برای عضویت در شوراهای محرومند: ... وابسته گان تشکیلاتی به احزاب، سازمان‌ها و گروه‌هایی که غیرقانونی بودن آن ها از طرف مراجع صالحه اعلام شده باشد ... کسانی که به جرم اقدام بر ضد جمهوری اسلامی ایران محکوم شده‌اند ... محکومین به ارتداد به حکم محاکم صالح قضائی ...» همان طور که خواننده مشاهده می‌کند در پایه ای ترین ارگان اعمال قدرت توده ای نیز حکومت اسلامی چنان «قانون گذاری» کرده است که هیچ کس به جز دینداران نمی‌تواند وارد آن ها شود. اساساً هر حکومت دینی فاقد ابتدائی ترین ظرفیت‌ها برای تحمل هر نوع از دمکراسی است. چرا که یک حکومت دینی، از نوع جمهوری اسلامی در ایران، الزاماً بر پایه‌ی دگم‌های دین متبع پایه گذاری شده است و دگم‌های دینی دست‌نزنی هستند. مثلاً ما نمی‌توانیم از جناح آقای خاتمی انتظار داشته باشیم که روزی قوانین قصاص اسلامی را «اصلاح» کند، چرا که اعضای این جناح در همین چهار سال گذشته بارها و بارها گفته‌اند که برای حفظ حکومت دینی تلاش می‌کنند. جناح خاتمی نمی‌تواند قوانین ضدبشری قصاص را اصلاح کند چرا که او در آیه‌ی ۳۳ سوره‌ی مائدۀ چنین می‌خواند: «همانا کیفر آنان که با خدا و رسول او به جنگ برخیزند و به فساد کوشند در زمین جز این نباشد که آن ها را به قتل رسانند یا به دار کشند و یا دست و پای شان به خلاف ببرند (یعنی دست راست را با پای چپ و یا به عکس) یا با نفی بلد و تبعید از سرزمین صالحان دور کنند این ذلت و خواری عذاب دنیوی آن هاست و

اما در آخرت باز (در دوزخ) به عذابی بزرگ معذب خواهند بود.»

در بیش از دو سالی که از انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا می‌گذرد، همه گان ناکارآمدی کامل آن‌ها را به خوبی مشاهده کرده‌اند. یک از دلائل اصلی ناکارآمدی شوراهای اسلامی چیزی به جز این نیست که انتخابات این شوراهای نیز کاملاً غیردموکراتیک بودند و لذا روشن و واضح بود که این شوراهای هم کاری سوای پیش برد سیاست‌های کلی رژیم جمهوری اسلامی نخواهند کرد. در طی دو سال گذشته شورای چند شهر به کلی منحل شدند و اخیراً درگیری‌ها در برخی به چنان حدی رسیده است که جلسات غیرعلنی برگزار می‌کنند (اخیراً شورای شهر تهران جلساتش را به صورت غیرعلنی برگزار می‌کند - نگاه کنید به روزنامه‌ی آفتاب یزد مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷ برابر با ۲۰۰۱/۴/۱۶) این در حالی است که باید عموم رأی دهنده گان همیشه نه فقط اجازه‌ی شرکت در شورای شهرشان را داشته باشند بلکه با ابراز نظر و پیش نهاد تأثیر مستقیم در تصمیم‌گیری‌ها داشته باشند و گونه‌های قدر هم که تعداد نماینده‌گان زیاد باشد، که در شوراهای اسلامی به هیچ وجه چنین نیست، بدون مداخله‌ی مردمی کارآمدی آن‌ها مطلقاً کافی نخواهند بود.

اکنون در آستانه‌ی هشتمین دوره‌ی «انتخابات» ریاست جمهوری اسلامی قرار داریم. هر چند که زمان کوتاهی به این نمایش مانده است و قرار است آن را روز ۱۸ خرداد آینده برپا کنند، اما سوای کشمکش‌ها و تضادهای دو جناح اصلی رژیم بر سر این موضوع، جنب و جوش خاصی، لااقل مانند دوره‌ی گذشته، در آن نمی‌بینیم. از یک سو ماهیت جناح ارتجاعی‌تر رژیم که در دوره‌ی قبل ناطق نوری را نامزد کرده بود به حدی روشن شده است که دیگر کسی برای آن تره هم خرد نمی‌کند. این جناح می‌داند که فاقد کوچک ترین پایه‌ی اجتماعی است و حتا در چهارچوب ضدдемократیک انتخابات ریاست جمهوری اسلامی بختی برای پیروزی ندارد. بی‌جهت نیست که اعضای هار یا کم‌تر هار این جناح کوشش‌های فراوانی می‌کنند که اساساً کنه واقعی نظام اسلامی، همانا بی‌اهمیت بودن رأی مردم را اثبات کنند. جانوارانی مانند مصباح یزدی، عسکراولادی، ترقی و ملا حسنی رک و راست می‌گویند که اگر تمام مردم ایران هم نظام اسلامی را برنتابند، این نظام باید به زور شمشیر و خون ریزی‌های بی‌حد و اندازه بر جای بماند. جناح «اصلاح طلب» رژیم که دیگر شکستش چنان اظهر من الشمس شده است که سینه چاک ترین هایش هم بدان اذعان دارند (مثلًا نگاه کنید به مصاحبه‌ی همشهری با سید محمد کاظم موسوی بجنوردی - مشاور خاتمی در امور اطلاع رسانی، مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۳ برابر با ۲۰۰۱/۴/۱۲) یا نامه‌ی سرگشاده‌ی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی به رئیس جمهور مندرج در روزنامه‌ی توقیف شده‌ی دوران امروز مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷ برابر با ۲۰۰۱/۳/۱۷) هنوز هم در حال استخاره برای آمدن یا نیامدن خاتمی در نمایش ۱۸ خرداد آینده است. جالب این جاست که بسیاری از اعضای جناح خاتمی خواهان شرکت او در انتخابات هستند چرا که می‌گویند هر کس به جز او شاید نتواند از فیلترا نظارت‌های گوناگون از جمله شورای نگهبان بگذرد. در واقع حتا آنان نیز به ضدдемократیک بودن انتخابات در جمهوری اسلامی واق汾د! با این حال از آن جایی که هدف و دغدغه‌ای به جز ادامه‌ی رژیم جمهوری اسلامی ندارند یک دم از تقاضا برای وادار کردن خاتمی برای شرکت در نمایش ۱۸ خرداد آینده دست نمی‌شوند.

برکنار از این که چه کس یا کسانی از دو جناح اصلی رژیم برای مضمونه‌ی ۱۸ خرداد ۱۳۸۰ نامزد می‌شود، یک اصل و نکته‌ی اساسی همه‌ی لایه‌های دو جناح «تمامیت خواه» و «اصلاح طلب» رژیم را به هم پیوند می‌دهد و آن همانا دعوت مردم برای شرکت گسترده در «انتخابات» ریاست جمهوری اسلامی است تا بدین وسیله بر طبل مشروعیت رژیم و «مردمی» بودن آن بکویند. سه مثال از جناح تمامیت خواهان رژیم: محمدرضا باهنر، دیبر کل جامعه اسلامی مهندسین ایران در خرم آباد گفت: «ما به عنوان یک نیروی سیاسی، اهل تحریم انتخابات، قهر و خالی گذاشتن صحنه نیستیم و آن را مضر به مصالح و منافع ایران می‌دانیم.» (ایرانا - ۱۰/۱۲/۱۳۷۹ برابر با ۲۰۰۱/۲/۲۸) آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی گفت: «شرکت در انتخابات تکلیف و باید اصلاح را برگزید.» (ایرانا - ۱۲/۱/۱۳۸۰)

برابر با ۱/۴/۲۰۰۱) اسدالله بادامچیان، عضو شورای مرکزی جمیعت مؤتلفه اسلامی گفت: «این که تعداد شرکت کننده گان در انتخابات در سطح بالایی باشد، اهمیت دارد و انتخابات مظهر آزادی و مردمی بودن یک نظام است.» (ایستا - ۱۳۰۸/۱/۲۲ برابر با ۱۷/۴/۲۰۰۱) و سه مثال از جناح اصلاح طلب رژیم: حجت الاسلام مهدی کروی، رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: «حضور گسترده مردم در انتخابات ریاست جمهوری از هر جهت باعث استحکام نظام جمهوری اسلامی خواهد شد.» (ایرنا - ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ برابر با ۷/۳/۲۰۰۱) جبهه مشارکت ایران اسلامی در بیانیه‌ای از مردم ایران خواست به یاد داشته باشند که هدف اصلی، مشارکت گسترده آن‌ها در انتخابات ریاست جمهوری آینده است. (ایرنا - ۱۳۸۰/۱/۱۹ برابر با ۸/۴/۲۰۰۱) و سعید حجاریان، عضو شورای اسلامی شهر تهران (معروف به «مغز متفکر اصلاحات») پس از بازگشت از سفر درمانی خود گفت: «جا تأسف دارد که دست گیری‌های اخیر در آستانه انتخابات، فضا را غیرمشارکتی می‌کند و اگر ادامه یابد با تأثیرگذاری منفی، مردم را از سیاست زده می‌کند.» (ایستا - ۱۳۰۸/۱/۲۰ برابر با ۹/۴/۲۰۰۱) ناگفته پیداست که حتا آقای حجاریان با نفس دست گیری بخشی از بنیان گذاران اکنون ملعون شده توسط حکومت اسلامی (اعضای نهضت آزادی و نیروهای موسوم به ملی - مذهبی) مخالفتی ندارد، بلکه او این بازداشت‌ها را مضر برای شرکت گسترده مردم در نمایش ۱۸ خرداد آینده می‌داند.

در چنین شرایطی واضح و روشن است که هر نیروی سیاسی مترقی و دمکراتی - نیروهایی که خود را چپ و کمونیست و انقلابی می‌دانند که جای خود دارد - باید چنین انتخاباتی را تحريم کند. برای یک نیروی سیاسی شرکت در انتخابات به معنای صفات آرایی سیاسی و سبک و سنگین کردن بازتاب عقاید و برنامه‌های آن در سطح جامعه است. در حالی که رژیم جمهوری اسلامی اجازه‌ی چنین محک‌زنی را به هیچ گروهی به جز نیروهای «خودی» - آن‌هایی که اصول خفت باری از جمله ولایت فقیه و حکومت دینی را پذیرفته‌اند - نمی‌دهد، شرکت در انتخابات چیزی به جز تأیید و مشروعیت دادن به این رژیم نیست. چهار سال «اصلاح طلبی» اسلامی نیز به خوبی نشان داد که تا وقتی که دین از دولت جدا نشود کوچک‌ترین اثری از یک دمکراسی سر و دم بریده نیز نخواهد بود. «دمکراسی دینی» آقای خاتمی همین نظم موجود است. و گرنه یک نیروی مترقی و دمکرات خود به خود انتخابات را تحريم نمی‌کند و علیه هر گونه اصلاحی هم مبارزه نمی‌کند. حال آن که هم انتخابات و هم اصلاحات در چهارچوب یک حکومت دینی مقولاتی به کلی قلابی هستند که نتیجه‌ای به جز ادامه‌ی سرکوب و استمرار استبداد به هم راه نداشته و نخواهند داشت. نخستین اصلاح واقعی برای این که بتوان انتخابات دمکراتیک برپا کرد واژگونی کلیت حکومت دینی کنونی و سپردن قدرت مستقیم به دست عموم توده‌های مردم ایران یعنی کارگران و زحمت کشان است. از این منظر انتخابات قلابی ۱۸ خرداد ۱۳۸۰ را باید قاطعانه تحريم کرد و در آن شرکت نکرد. در این زمینه وظیفه‌ی بسیار سنگینی بر عهده کلیه‌ی نیروهای کمونیست، چپ، مترقی و دمکرات قرار دارد که با تمام توان خود مضمونه‌ی ۱۸ خرداد ۱۳۸۰ را به شکستی تمام عیار برای رژیم ضدبشری جمهوری اسلامی تبدیل کنند.

امید مهری

۲۰۰۱/۴/۲۳ برابر با ۳/۲/۱۳۸۰

omidmehri@hotmail.com

* نوشته‌ی فوق برای نخستین بار در نشریه «کار»، ارگان سازمان فدائیان (اقلیت) - شماره‌ی ۳۵۷ - نیمه‌ی دوم اردی بهشت ۱۳۸۰ منتشر شده است.